

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 16 stycznia 2017 r.

PK VIII TK 18.2016

(K 16/15)

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCELARIA	
art. dnia	17. 01. 2017
L.dz.	L.zał.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z wnioskiem Rzecznika Praw Obywatelskich o stwierdzenie niezgodności art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U., poz. 478 ze zm.) z art. 65 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 32 Konstytucji RP

– na podstawie art. 42 pkt 7 i art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U., poz. 2072) w związku z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U., poz. 2074) –

przedstawiam następujące stanowisko:

art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U., poz. 478 ze zm.) w zakresie, w jakim uniemożliwia wydanie certyfikatu instalatorowi, który posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, ciepłych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych wydany przed dniem wejścia w życie

ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.), jest niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 32 Konstytucji RP.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 6 lipca 2015 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie niezgodności ze wskazanymi na wstępie wzorcami konstytucyjnymi art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U., poz. 478 ze zm.; dalej: ustawa z 20 lutego 2015 r.).

Wnioskodawca wskazał, że – zgodnie z art. 136 ust. 1 i 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. – osoba dokonująca instalacji mikroinstalacji, małych instalacji lub instalacji wymienionych w tym przepisie odnawialnych źródeł energii, zwana „instalatorem”, może wystąpić z wnioskiem do Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego o wydanie dokumentu, zwanego „certyfikatem”, potwierdzającego posiadanie kwalifikacji do instalowania danego rodzaju instalacji (np. słonecznych systemów grzewczych).

Wnioskodawca wskazał też, że art. 136 ust. 3 cytowanej ustawy określa, iż certyfikat może być wydany instalatorowi, który: 1) posiada: a) pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych oraz b) dokument potwierdzający kwalifikacje związane z instalowaniem określonych w ustawie urządzeń lub instalacji sanitarnych lub c) udokumentowane trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie instalowania lub modernizacji określonych w ustawie urządzeń i instalacji, lub d) świadectwo ukończenia co najmniej dwusemestralnych studiów podyplomowych lub równorzędnych, których program dotyczył określonych w ustawie zagadnień, lub e) zaświadczenie o ukończeniu określonego w ustawie szkolenia u producenta danego rodzaju instalacji, a nadto 2) nie był skazany

prawomocnym wyrokiem sądu za określone w ustawie przestępstwo, 3) ukończył określone w ustawie szkolenie podstawowe oraz 4) złożył z wynikiem pozytywnym określony w ustawie egzamin.

Wnioskodawca wskazał ponadto, że z art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. – w jej brzmieniu obowiązującym w chwili wystąpienia z wnioskiem – wynika, że instalatorowi, który posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, ciepłych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych wydany na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.; dalej: Prawo o szkolnictwie wyższym), może być wydany certyfikat, jeżeli ów instalator spełnia warunki określone w art. 136 ust. 3 pkt 1 lit. a oraz w pkt 2 (chodzi tutaj o wspomniane wyżej warunki posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z pełni praw publicznych, a także niekaralności).

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, treść art. 136 ust. 4 pkt 2 cytowanej ustawy nie pozostawia wątpliwości, że – w szczególnym trybie określonym w tym przepisie – certyfikat może być wydany jedynie osobie, która legitymuje się dyplomem ukończenia studiów wyższych wydanym na podstawie Prawa o szkolnictwie wyższym. Certyfikat nie może natomiast być w tym trybie wydany osobie, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności wymienionych w cytowanym przepisie, ale wydany przed wejściem w życie Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. narusza, wynikający z art. 32 ust. 1 Konstytucji, nakaz równego traktowania osób charakteryzujących się istotną cechą wspólną, którą jest w tym wypadku posiadanie dyplomu ukończenia studiów wyższych na

kierunku lub w specjalności w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, cieplnych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych. Naruszenie to polega na honorowaniu – na potrzeby wydawania certyfikatu – jedynie dyplomów wydanych pod rządami Prawa o szkolnictwie wyższym. Stanowiąc art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r., ustawodawca wprowadził zróżnicowanie traktowania mające charakter dowolny, a tym samym naruszył zakaz dyskryminacji wyrażony w art. 32 ust. 2 Konstytucji. Naruszył tym samym również zakaz arbitralnego traktowania jednostek, stanowiący jeden z podstawowych elementów zasady sprawiedliwości społecznej, o której mowa w art. 2 Konstytucji. To nierówne, dyskryminujące i arbitralne traktowanie Wnioskodawca odnosi do wynikającego z art. 65 ust. 1 Konstytucji zakazu stanowienia norm, które – chociaż nie stanowią formalnego zakazu – uniemożliwiają lub znacznie utrudniają korzystanie z wolności pracy przez wyodrębnioną kategorię osób.

Wszystkie te okoliczności uzasadniają – w ocenie Wnioskodawcy – zarzut, że przepis art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. jest niezgodny z art. 65 ust. 1 w związku z art. 2 i art. 32 Konstytucji RP przez to, że dyskryminuje w zakresie wykonywania zawodu instalatora osoby, które posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach i w specjalnościach wymienionych w tym przepisie, wydany przed wejściem w życie Prawa o szkolnictwie wyższym.

Pismem z dnia 20 kwietnia 2016 r. Marszałek Sejmu wniósł o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. W uzasadnieniu wskazał, że w orzecznictwie sądów administracyjnych nie wykształciła się stabilna i jednolita wykładnia art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r., przy czym istnieją zarówno orzeczenia nadające kwestionowanemu przepisowi takie rozumienie, jakie we wniosku do Trybunału

przyjął Rzecznik Praw Obywatelskich, jak i orzeczenia przyjmujące wykładnię prokonstytucyjną tego przepisu (a więc uznające, że również instalatorom, którzy uzyskali dyplom przed wejściem w życie Prawa o szkolnictwie wyższym, może być wydany certyfikat). Wątpliwości zaś co do sposobu stosowania prawa przez sądy administracyjne powinny zostać rozstrzygnięte nie przez Trybunał Konstytucyjny, ale przez Naczelny Sąd Administracyjny.

W dniu 1 lipca 2016 r. weszła w życie nowelizacja art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r., wynikająca z art. 1 pkt 61 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U., poz. 925; dalej: ustawa z 22 czerwca 2016 r.). Przepis art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. ma aktualnie następujące brzmienie: „Instalatorowi, który posiada: (...) 2) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, cieplnych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych wydany po dniu 1 września 2005 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (...); – może być wydany certyfikat, jeżeli spełnia on warunki określone w ust. 3 pkt 1 lit. a oraz w pkt 2”.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2016 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował Trybunał, że powyższa nowelizacja nie dezaktualizuje problemu konstytucyjnego przedstawionego we wniosku z dnia 6 lipca 2015 r.

Analiza wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich pod kątem formalnym prowadzi do konkluzji, iż nie zachodzą przesłanki umorzenia postępowania, o których mowa w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U., poz. 2072). W szczególności należy zwrócić uwagę, że nowelizacja, która weszła w życie dnia 1 lipca 2016 r., dezaktualizuje (poprzez uściślenie, że chodzi o dyplom „wydany po dniu 1 września 2005 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca

2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym”) wskazywaną przez Marszałka Sejmu możliwość prokonstytucyjnej wykładni art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. W świetle obecnego brzmienia tego przepisu nie budzi bowiem wątpliwości, że jego treść jest właśnie taka, jak określona we wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich.

Analiza merytorycznej zawartości wniosku prowadzi natomiast do konkluzji, iż podniesione w nim zarzuty są, co do zasady, słuszne. Przechodząc do ich omówienia, należy jednak na wstępie zaznaczyć, co następuje.

Wyrażona w art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. norma prawna składa się w istocie z dwóch elementów. Pierwszy z nich stanowi, że certyfikat może być wydany instalatorowi, który nie spełnia warunków, o jakich mowa w art. 136 ust. 3 pkt 1 lit. b-e oraz pkt 3 i 4 ustawy z 20 lutego 2015 r. (a więc np. nie ukończył określonego w ustawie szkolenia podstawowego ani nie złożył z wynikiem pozytywnym określonego w ustawie egzaminu) – pod warunkiem, że instalator taki posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, ciepłych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych. Drugi natomiast element normy ma charakter zawężający w stosunku do pierwszego elementu i stanowi, że uzyskać certyfikat w opisanym w analizowanym przepisie trybie szczególnym może wyłącznie posiadacz dyplomu wydanego po dniu 1 września 2005 r. i na podstawie przepisów Prawa o szkolnictwie wyższym (przy czym data 1 września 2005 r. to dzień wejścia w życie tej ostatniej ustawy). Ponadto, aczkolwiek w *petitum* wniosku Rzecznik Praw Obywatelskich domaga się stwierdzenia niekonstytucyjności całego przepisu art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r., to z uzasadnienia wniosku wynika jednoznacznie, że Wnioskodawca kwestionuje ten przepis wyłącznie w zakresie, w jakim regulacja ta uniemożliwia wydanie certyfikatu instalatorowi, którzy posiada dyplom

ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, cieplnych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych wydany przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (*vide* – np. – str. 10 wniosku).

Odnosząc się do wprowadzonego przez zaskarżony przepis warunku uzyskania dyplomu na podstawie Prawa o szkolnictwie wyższym, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie. Jak zauważyli i Wnioskodawca, i Marszałek Sejmu, system certyfikacji instalatorów został wprowadzony do ustawodawstwa polskiego ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U., poz. 984) – w wykonaniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz. U. UE. L z dnia 5 czerwca 2009 r., Nr 140, poz. 16 ze zm.). W tym kontekście należy jednak zauważyć, że projekt ustawy początkowo nie przewidywał szczególnego (a więc ułatwionego) trybu uzyskiwania certyfikatu dla absolwentów studiów wyższych określonego kierunku lub specjalności¹. Projekt poprawki przewidującej taki tryb pojawił się dopiero podczas posiedzenia podkomisji, które odbyło się w dniu 11 stycznia 2013 r. Nie dyskutowano wówczas jednak kwestii daty uzyskania dyplomu, a jedynie wskazywano na realizowaną podczas studiów linię programową². Zaskarżony przez Rzecznika Praw Obywatelskich art. 136 ust. 4 pkt 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. miał – w chwili formułowania wniosku – treść *de facto* tożsamą z treścią art. 20h ust. 4 pkt 3 Prawa energetycznego w brzmieniu nadanym mu

¹ Druk nr 946 Sejmu VII kadencji, <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=946> (dostęp: 22.12.2016).

² Około godz. 12:54 – 13:05, http://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/transmisje_arch.xsp?unid=08378F92CCFF43F8C1257AE8004F6674 (dostęp: 22.12.2016).

wspomnianą ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. Wyraźne doprecyzowanie, że do uzyskania certyfikatu uprawnia wyłącznie dyplom wydany po dniu 1 września 2005 r. na podstawie przepisów Prawa o szkolnictwie wyższym, nastąpiło dopiero w wyniku wejścia w życie wzmiankowanej wyżej ustawy z 22 czerwca 2016 r., przy czym uzasadnienia takiej nowelizacji nie sposób doszukać się w dokumentach obrazujących przebieg procesu legislacyjnego³. Należy równocześnie zauważyć, że wspomniana dyrektywa 2009/28/WE nie narzuca państwom członkowskim jakichkolwiek szczególnych warunków odnoszących się do daty uzyskania dyplomu uprawniającego do otrzymania certyfikatu instalatora instalacji odnawialnych źródeł energii.

Mając na uwadze relatywnie nowatorski charakter instalacji, o jakich mowa w zaskarżonym przepisie, racjonalny wydaje się co do zasady postulat wydawania certyfikatów wyłącznie osobom legitymującym się wykształceniem uzyskanym w czasie, gdy określone instalacje były już znane i stanowiły przedmiot nauczania. Równocześnie jednak brak jest racjonalnego wytłumaczenia, dlaczego zaskarżony przepis uznaje wyłącznie dyplomy ukończenia studiów wyższych wydane po dniu 1 września 2005 r., podczas gdy art. 136 ust. 4 pkt 1 ustawy z 20 lutego 2015 r. stanowi, że certyfikat może być również wydany instalatorowi, który nie spełnia warunków, o jakich mowa w art. 136 ust. 3 pkt 1 lit. b-e oraz pkt 3 i 4 tej ustawy, ale który posiada dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej wydany na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.). W tym ostatnim wypadku chodzi bowiem nie tylko o dyplom niższej rangi niż dyplom ukończenia studiów wyższych, ale też o dyplom, który mógł zostać uzyskany blisko 14 lat wcześniej niż dyplom, o którym mowa w zaskarżonym przepisie (ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

³ Druk nr 476 Sejmu VIII kadencji, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=476> (dostęp: 22.12.2016).

weszła w życie 25 października 1991 r.), co z punktu widzenia postępu technologicznego stanowić może niekiedy całą epokę. Równocześnie – jak zauważył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w cytowanym przez Marszałka Sejmu wyroku z dnia 4 grudnia 2015 r., sygn. akt VI SA/Wa 671/15 – Prawo o szkolnictwie wyższym z 2005 r. nie powołuje systemu szkolnictwa wyższego „na nowo” ani nie wprowadza dyskryminacji osób z wyższym wykształceniem, które uzyskały dyplomy przed 1 września 2005 r. W ocenie WSA, nie można zakładać, że racjonalny ustawodawca premiuje w uzyskaniu certyfikatu instalatora osoby niedoświadczone, kosztem osób posiadających fachową wiedzę i umiejętności nabyte na skutek wieloletniego doświadczenia (LEX nr 1993017). Co więcej, łatwo można wyobrazić sobie sytuację, w której dwie osoby ukończą te same studia wyższe, ale z uwagi na różne daty uzyskania dyplomu – tj. przed lub po 1 września 2005 r. – jedna z nich będzie mogła uzyskać certyfikat w trybie przewidzianym w zaskarżonym przepisie, a druga nie. Korzystniejsza przy tym byłaby np. sytuacja osoby, która odwlekałaby czynności niezbędne dla uzyskania dyplomu lub w stosunku do której organy uczelni wyższej dopuściły się zwłoki przy wydawaniu dyplomu.

Odnosząc się do przywoływanych przez Wnioskodawcę wzorców kontroli, przypomnieć należy, że, zgodnie z proklamowaną w art. 32 ust. 1 Konstytucji zasadą równości w prawie, równość dwóch lub więcej podmiotów polega na ich przynależności do co najmniej jednej i tej samej klasy, wyróżnionej ze względu na określoną cechę istotną (relewantną). To więc w zależności od cechy istotnej, przyjętej za podstawę oceny, te same podmioty mogą być uznane za podobne, co uzasadni ich równe traktowanie, lub za odmienne, co wyłączy obowiązek stosowania w odniesieniu do nich zasady równości. Zasadnicze znaczenie w odniesieniu do zasady równości ma zatem ustalenie cechy istotnej, która charakteryzuje daną osobę (grupę osób) i która przesądza o uznaniu porównywanych podmiotów za podobne lub znajdujące się w porównywalnej (podobnej) sytuacji. Wybór danej cechy relewantnej jest

wyborem aksjologicznym, jednakże powinien być dokonywany w oparciu o racjonalne i zobiektywizowane kryteria. Jak bowiem podkreślił Trybunał Konstytucyjny, równość wobec prawa to także zasadność wyboru tego, a nie innego kryterium zróżnicowania podmiotów prawa (*vide* – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 października 2012 r., sygn. akt K 27/11, OTK ZU nr 9/A/2012, poz. 102). Z kolei dla oceny danej sytuacji jako dyskryminacji w rozumieniu art. 32 ust. 2 Konstytucji – albo jej braku – istotne jest określenie kryterium zróżnicowania, a także ocena zasadności jego wprowadzenia (*vide* – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 lipca 2010 r., sygn. akt K 63/07, OTK ZU nr 6/A/2010, poz. 60). Gdy chodzi natomiast o wyrażoną w art. 2 Konstytucji zasadę sprawiedliwości społecznej, to Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie zwracał uwagę na związek, jaki zachodzi między tą zasadą a zasadą równości, stwierdzając, iż w znacznym stopniu nakładają się one na siebie (*vide* – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 kwietnia 1999 r., sygn. akt K 36/98, OTK ZU nr 3/1999, poz. 40). Zasada sprawiedliwości społecznej traktowana jest jako zaprzeczenie arbitralności, ponieważ wymaga, aby zróżnicowanie poszczególnych podmiotów pozostawało w odpowiedniej relacji do różnic w ich sytuacji (*vide* – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt P 46/11, OTK ZU nr 4/A/2013, poz. 42). Różnicowanie sytuacji prawnej podmiotów podobnych zostaje uznane za niekonstytucyjną dyskryminację, jeżeli nie znajduje podstaw w zasadzie sprawiedliwości społecznej (*vide* – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 lutego 2008 r., sygn. akt SK 82/06, OTK ZU nr 1/A/2008, poz. 3). Gdy wreszcie chodzi o zagwarantowaną w art. 65 ust. 1 Konstytucji wolność pracy, realizuje się ona w takim samym stopniu w zatrudnieniu podporządkowanym, jak i niepodporządkowanym. Treścią wolności wykonywania zawodu jest stworzenie sytuacji prawnej, w której każdy będzie mieć dostęp do jego wykonywania, uwarunkowany wyłącznie talentem i kwalifikacjami. Przesłanki ograniczające wolność wyboru i wykonywania zawodu nie mogą być arbitralne,

nieostre czy nieuzasadnione (*vide* – K. Kulig, A. Sobczyk, [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom I*, Warszawa 2016, s. 1468-1469 i orzecznictwo tam cytowane).

W świetle powyższego należy zauważyć, że brak jest racjonalnego uzasadnienia dla wprowadzonego w zaskarżonym przepisie kryterium różnicowania polegającego na tym, że – spośród osób posiadających dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalności w zakresie instalacji odnawialnego źródła energii albo urządzeń i instalacji sanitarnych, elektroenergetycznych, grzewczych, chłodniczych, ciepłych i klimatyzacyjnych lub elektrycznych – wyłącznie te, których dyplom został wydany po dniu 1 września 2005 r. na podstawie przepisów Prawa o szkolnictwie wyższym, mogą uzyskać certyfikat w określonym w tym przepisie trybie. Przyjąć zatem trzeba, że wszystkie osoby posiadające dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku lub w specjalnościach wymienionych w zaskarżonym przepisie znajdują się – bez względu na datę wydania dyplomu – w podobnej sytuacji i powinny być traktowane w sposób równy. Stąd też uniemożliwienie uzyskania certyfikatu osobom, które uzyskały dyplom przed dniem 1 września 2005 r., ma charakter arbitralny i niesprawiedliwy, a tym samym dyskryminuje⁴ takie osoby, gdy chodzi o wolność wyboru i wykonywania zawodu instalatora mikroinstalacji, małych instalacji lub instalacji odnawialnych źródeł energii. W tym ostatnim aspekcie należy zwrócić uwagę, że certyfikat ważny jest 5 lat (art. 139 ust. 3 ustawy z 20 lutego 2015 r.), zaś Prezes Urzędu Dozoru Technicznego przedłuża ważność certyfikatu na okres kolejnych 5 lat, jeżeli instalator spełnia warunki, o których mowa właśnie w zaskarżonym przepisie (art. 142 pkt 1 ustawy z 20 lutego 2015 r.). Oznacza to, że nawet jeśli zaistniałby wypadek, w którym osoba posiadająca dyplom ukończenia studiów określonych w zaskarżonym przepisie wydany przed

⁴ W cytowanym wyżej wyroku WSA w Warszawie uznał, że chodzi o dyskryminację z uwagi na wiek, czyli moment uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych, nie zaś na wiedzę czy umiejętności osób uprawnionych do otrzymania certyfikatu w trybie wyjątkowym.

1 września 2005 r. uzyskałaby certyfikat dzięki wzmiankowanej wyżej prokonstytucyjnej wykładni zaskarżonego przepisu w jego brzmieniu sprzed 1 lipca 2016 r., to nie mogłaby ona uzyskać przedłużenia ważności tego certyfikatu w wyniku nowelizacji zaskarżonego przepisu, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2016 r.

Jednocześnie – na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji RP – wnoszę o odroczenie utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu na okres 18 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku, gdyż stwierdzenie niekonstytucyjności zaskarżonej regulacji pociągnie za sobą konieczność nowego ustawowego unormowania specjalnego trybu wydawania certyfikatów instalatorom.

Z tych wszystkich względów wnoszę jak na wstępie.

z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Robert Hernand
Zastępca Prokuratora Generalnego